

[Stein.]

Omraade som det her foreliggende kan forsvare helt at se bort fra de Betæneligheder, som Banker og Sparekasser, altsaa de Organer, der normalt varetager de Funktioner, her er Tale om, har givet Udtryk for. Jeg forstaar det saa meget mindre, som Banker og Sparekasser gennem deres dobbelte Henvendelse har dokumenteret deres Villie til at imødekomme Ønskerne om en Rente-nedsættelse.

Det er vor bedste Overbevisning, at det vilde have været muligt ad Forhandlingernes Vej at naa til en frivillig Ordning af Rentespørgsmaalet, der havde været i enhver Henseende tilfredsstillende, i enhver Henseende betryggende, hvilket den her foreslaaede Tvangsordning ikke er. Gennem en frivillig Ordning vilde man i det væsentlige have opnaaet det, som man nu vil opnaa ad Tvangsvejen, i alle Tilfælde vilde man i Løbet af nogle Maaneder fra Pengeinstitutternes Side havde tillempt sig efter de Ønsker, som Lovforslaget giver Udtryk for. Hvis man nu dertil vil sige, at saa kan der jo ingen Skade ske ved, at man ved en Lov fastsætter en Rentemaksimal, maa jeg dertil svare, at en saadan Betragtning forekommer mig at være fuldkommen falsk.

Vedtages dette Lovforslag, og det gør det jo, saa skæres der ved et Diktat igennem fra den ene Dag til den anden, saa der ikke bliver nogen Mulighed for den successive Tillem্পning, som navnlig er en Nødvendighed for Sparekasserne, eller som dog er af største Betydning for Sparekasserne. Det er jo nemlig Sammenspillet med Obligationsrenten, der er det afgørende. Havde man i Stedet for det her foreslaaede systematisk sat ind paa gennem Krisefonden at hæve Obligationskurserne, vilde Resten saa at sige komme af sig selv, men det har man ikke villet.

Gennem denne Lovordning dikteres et Indseende, som Banker og Sparekasser nødvendigvis maa reagere overfor, fordi det i videst muligt Omfang maa være dem magtpaaliggende at bevare det Selvstyre, der er tilbage, foruden at man fra Bankernes og Sparekassernes Side maa lægge den allerstørste Vægt paa at klare sig selv ved egen Hjælp uden at komme i Afhængighed af en Krisefond. Der er ingen Institutioner, som i højere Grad end netop Banker og Sparekasser maa regne med og maa bygge paa Tillid, paa Publikums Tillid. For disse Institutioner er denne Tillid et Spørgsmaal om „to be or not to be“, og de tør ikke uden Nødvendighed bringe sig i en Situation, i hvilken man med Rette kan konstatere

deres manglende Likviditet og med Rette eller med Urette kan rejse Tvivl om deres Soliditet. Desuden kan det aldrig blive det samme, om Pengeinstitutterne skal arbejde med de Penge, der betros dem ad de sædvanlige Veje, eller om de skal bygge deres Virksomhed paa Laan, hvad enten man vil kalde det Indlaan, eller man vil give det et andet Navn. De maa simpelt hen, hvis de skal bevare et sundt og naturligt Grundlag, tillempe deres Forretninger efter de Midler, der paa normal Maade tilgaar dem, og derfor vil det ikke kunne undgaas, at den Lovgivning, man her sætter ind med, maa skabe en Tilbageholdenhed, som ganske modsat det, man tilsigter, vil resultere i en Begrænsning af Kreditter, eller at der trækkes ind paa Laan.

Dette Lovforslag rammer, og det bør man lægge Mærke til, i første Række Provinsen, der frygter for at se Pengestrømmen til Hovedstaden forstærket. Der er for nogle faa Dage siden offentliggjort en Statistik, som viser, hvorledes Pengestrømmen normalt gaar. Man frygter for, at Loven vil give denne Bevægelse forøget Styrke til Skade for Provinsen og for Provinsens Erhvervsinteresser. Men dette Lovforslag rammer dernæst først og fremmest — det skal man ogsaa lægge Mærke til — de mindre Pengeinstitutter, og indenfor de mindre Pengeinstitutter vil det i ganske særlig Grad ramme de smaa Sparekasser. Alt dette tror jeg ikke, at de Partier, der partout vil gennemføre denne Lovgivning, har gjort sig tilstrækkelig klart.

Det synes mig i høj Grad beklageligt, at man med dette Lovforslag uden Gran af Nødvendighed, uden at det overhovedet er muligt at give en saglig Begrundelse, vil gribe saa afgørende ind i Pengeinstitutternes Selvstyre. Gang paa Gang har man i Tidens Løb, ikke mindst fra Venstres Side, fremhævet Værdien af Selvstyret, baade det kommunale Selvstyre og Selvstyret indenfor de private Institutioner, derunder ikke mindst Selvstyret indenfor Landets Sparekasser, disse Sparekasser, der i nær Tilslutning til Landbruget, i nær Tilslutning til Venstre netop i Kraft af deres Selvstyre har arbejdet sig frem til et højt og hæderligt Stade. Nu slaar man, uden at ville laane Øre til de advarende Røster, med et Pennestrøg en Streg over hele dette Selvstyre.

Der er, som jeg allerede har sagt, ingen saglig Begrundelse mulig for dette, tværtimod er det en saare betænkelig Ting og en farlig Ting, at man under Forhold som de nuværende vil lovbinde Renten. Vi lever